Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

13. februar 2025*

„Predhodno odločanje – Varstvo osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Člen 83, od (4) do (6) in (9) – Pojem ‚podjetje‘ – Matična družba in hčerinska družba – Kršitev te uredbe s strani hčerinske družbe – Izračun zneska globe – Upoštevanje skupnega prometa skupine, katere del je ta hčerinska družba“

V zadevi C-383/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Vestre Landsret (višje sodišče za zahodno Dansko, Danska) z odločbo z dne 3. maja 2023, ki je na Sodišče prispela 21. junija 2023, v kazenskem postopku zoper

ILVA A/S,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik četrtega senata v funkciji predsednika petega senata, D. Gratsias in Z. Csehi (poročevalec), sodnika,

generalna pravobranilka: L. Medina,

sodni tajnik: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19. junija 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za ILVA A/S D. B. Geary, advokat,

– za Evropsko komisijo A. Bouchagiar, H. Kranenborg in C. Vang, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 12. septembra 2024

izreka naslednjo

* Jezik postopka: danščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 83, od (4) do (6), Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, v nadaljevanju: SUVP).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka, ki ga je uvedlo Anklagemyndigheden (državno tožilstvo, Danska) zoper družbo ILVA A/S zaradi domnevnih kršitev obveznosti, ki jih ima ta družba na podlagi SUVP kot upravljavka osebnih podatkov nekdanjih strank.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 150 in 151 SUVP je navedeno:

„(150) Za okrepitev in uskladitev upravnih kazni za kršitve te uredbe bi moral imeti vsak nadzorni organ pooblastila za naložitev upravnih glob. Ta uredba bi morala navajati kršitve, zgornjo mejo in merila za določanje s tem povezanih upravnih glob, ki bi jih moral v vsakem posameznem primeru določiti pristojni nadzorni organ ob upoštevanju vseh zadevnih okoliščin v določeni situaciji ter zlasti narave, teže in trajanja kršitve ter njenih posledic in sprejetih ukrepov za zagotavljanje skladnosti z obveznostmi iz te uredbe in za preprečitev ali ublažitev posledic kršitve. Kadar se upravne globe naložijo podjetjem, bi se podjetje v te namene moralo razumeti kot podjetje v skladu s členoma 101 in 102 PDEU. […]

(151) Pravna sistema na Danskem in v Estoniji ne dovoljujeta upravnih glob, kakor so določene v tej uredbi. Pravila o upravnih globah se lahko uporabljajo na tak način, da na Danskem globo naložijo pristojna nacionalna sodišča kot kazensko sankcijo, v Estoniji pa jo nadzorni organi naložijo v okviru prekrškovnega postopka, pod pogojem, da se s takšno uporabo pravil v teh državah članicah zagotovi enak učinek, kot ga imajo upravne globe, ki jih naložijo nadzorni organi. Pristojna nacionalna sodišča bi zato morala upoštevati priporočilo nadzornega organa, ki je sprožil postopek za naložitev globe. V vsakem primeru pa bi morale globe biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“

4 Člen 5 SUVP določa načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov.

5 Člen 6 SUVP določa pogoje, pod katerimi se obdelava osebnih podatkov šteje za zakonito.

6 Člen 58 SUVP, naslovljen „Pooblastila“, v odstavku 2 določa:

„Vsak nadzorni organ ima vsa naslednja popravljalna pooblastila:

[…]

(i) da glede na okoliščine posameznega primera poleg ali namesto ukrepov iz tega odstavka naloži upravno globo v skladu s členom 83;

[…]“

7 Člen 83 SUVP, naslovljen „Splošni pogoji za naložitev upravnih glob“, v odstavkih 1, 2, od 4 do 6 in 9 določa:

„1. Vsak nadzorni organ zagotovi, da so upravne globe, naložene na podlagi tega člena, v zvezi s kršitvami te uredbe iz odstavkov 4, 5 in 6, v vsakem posameznem primeru učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Glede na okoliščine posameznega primera se upravne globe naložijo poleg ali namesto ukrepov iz točk (a) do (h) in (j) člena 58(2). Pri odločanju o tem, ali se naloži upravna globa, in o višini upravne globe za vsak posamezen primer se ustrezno upošteva naslednje:

(a) narava, teža in trajanje kršitve, pri čemer se upoštevajo narava, obseg ali namen zadevne obdelave ter število posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki in ki jih je kršitev prizadela, in raven škode, ki so jo utrpeli;

(b) ali je kršitev naklepna ali posledica malomarnosti;

(c) vsi ukrepi, ki jih je sprejel upravljavec ali obdelovalec, da bi omilil škodo, ki so jo utrpeli posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki;

(d) stopnja odgovornosti upravljavca ali obdelovalca, pri čemer se upoštevajo tehnični in organizacijski ukrepi, ki jih je sprejel v skladu s členoma 25 in 32;

(e) vse zadevne predhodne kršitve upravljavca ali obdelovalca;

(f) stopnja sodelovanja z nadzornim organom pri odpravljanju kršitve in blažitvi morebitnih škodljivih učinkov kršitve;

(g) vrste osebnih podatkov, ki jih zadeva kršitev,

(h) kako je nadzorni organ izvedel za kršitev, zlasti če in v kakšnem obsegu ga je upravljavec ali obdelovalec uradno obvestil o kršitvi;

(i) kadar so bili ukrepi iz člena 58(2) že prej odrejeni zoper zadevnega upravljavca ali obdelovalca v zvezi z enako vsebino, skladnost s temi ukrepi;

(j) zavezanost k odobrenim kodeksom ravnanja v skladu s členom 40 ali odobrenim mehanizmom potrjevanja v skladu s členom 42, in

(k) morebitni drugi oteževalni ali olajševalni dejavniki v zvezi z okoliščinami primera, kot so pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube, ki neposredno ali posredno izhajajo iz kršitve.

[…]

4. V skladu z odstavkom 2 se za kršitve naslednjih določb uporabljajo upravne globe v znesku do 10 000 000 EUR ali v primeru družbe v znesku do 2 % skupnega svetovnega letnega prometa v preteklem proračunskem letu, odvisno od tega, kateri znesek je višji:

[…]

5. V skladu z odstavkom 2 se za kršitve naslednjih določb uporabljajo upravne globe v znesku do 20 000 000 EUR ali v primeru družbe v znesku do 4 % skupnega svetovnega letnega prometa v preteklem proračunskem letu, odvisno od tega, kateri znesek je višji:

[…]

6. V skladu z odstavkom 2 tega člena se za neupoštevanje odredbe, ki jo izda nadzorni organ, iz člena 58(2) uporabljajo upravne globe v znesku do 20 000 000 EUR ali v primeru družbe v znesku do 4 % skupnega svetovnega letnega prometa v preteklem proračunskem letu, odvisno od tega, kateri znesek je višji.

[…]

9. Kadar pravni sistem države članice ne določa upravnih glob, se lahko ta člen uporablja tako, da pristojni nadzorni organ sproži postopek za naložitev globe, pristojna nacionalna sodišča pa jo izrečejo, pri čemer mora biti zagotovljeno, da so ta pravna sredstva učinkovita in imajo enak učinek, kot ga imajo upravne globe, ki jih naložijo nadzorni organi. V vsakem primeru pa morajo biti globe učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Te države članice Komisijo uradno obvestijo o določbah svojih zakonov, ki jih sprejmejo na podlagi tega odstavka do 25. maja 2018, brez odlašanja pa tudi o vseh nadaljnjih spremembah teh predpisov ali spremembah, ki vplivajo nanje.“

Dansko pravo

8 Lov nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (zakon št. 502 o dopolnitvi [SUVP]) z dne 23. maja 2018 v členu 41 določa:

„1. Če v skladu z drugim zakonom ni upravičena višja kazen, se z globo ali zaporno kaznijo do šestih mesecev kaznuje vsakdo, ki krši določbe o:

[…]

(4) osnovnih načelih obdelave, vključno s pogoji za privolitev, iz členov od 5 do 7 in 9 [SUVP];

[…]

3. Pri naložitvi kazni v skladu z odstavkoma 1 in 2 je treba upoštevati člen 83(2) [SUVP].

[…]

6. Družbe in drugi subjekti (pravne osebe) so lahko kazensko odgovorni v skladu s pravili iz poglavja 5 [straffeloven (kazenski zakonik)]. […]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

9 Družba ILVA upravlja verigo trgovin s pohištvom in je del skupine Lars Larsen Group. Skupni promet skupine v poslovnem letu 2016/2017 je znašal 6,57 milijarde danskih kron (DKK) (približno 881 milijonov EUR), promet družbe ILVA pa je v istem poslovnem letu znašal skoraj 1,8 milijarde DKK (približno 241 milijonov EUR).

10 Zoper družbo ILVA teče postopek pred danskimi sodišči, ker v obdobju od maja 2018 do januarja 2019 ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi SUVP kot upravljavka osebnih podatkov v okviru hrambe podatkov vsaj 350.000 nekdanjih strank.

11 Državni tožilec je na podlagi priporočila Datatilsynet (agencija za varstvo podatkov, Danska) zahteval, da se družbi ILVA naloži globa v višini 1,5 milijona DKK (približno 201.000 EUR). Izračun tega zneska ni temeljil le na prometu družbe ILVA, ampak tudi na skupnem prometu skupine Lars Larsen Group.

12 Retten i Aarhus (okrožno sodišče v Aarhusu, Danska) je s sodbo z dne 12. februarja 2021 družbo ILVA spoznalo za krivo očitanih dejanj in ji naložilo plačilo globe v višini 100.000 DKK (približno 13.400 EUR). To sodišče je razsodilo, da je družba ILVA v nasprotju s tem, kar je zatrjeval državni tožilec, ravnala malomarno. Poleg tega je to sodišče menilo, da glede na to, da je bil postopek uveden le zoper družbo ILVA, za določitev zneska globe ni bilo treba upoštevati prometa skupine Lars Larsen Group. Navedeno sodišče je tudi poudarilo, da je družba ILVA opravljala samostojno maloprodajno dejavnost in da matična družba te skupine te družbe ni ustanovila zgolj zato, da bi ta opravljala obdelavo podatkov skupine.

13 Državni tožilec je zoper to sodbo vložil pritožbo pri Vestre Landsret (višje sodišče za zahodno Dansko, Danska), ki je predložitveno sodišče. Državni tožilec trdi, da je treba izraz „družba“ v členu 83, od (4) do (6), SUVP razumeti tako, da je treba pri določitvi globe zaradi kršitve SUVP s strani družbe upoštevati promet skupine, katere del je zadevna družba. Iz uvodne izjave 150 SUVP naj bi namreč izhajalo, da je treba ta pojem razumeti v skladu s členoma 101 in 102 PDEU.

14 Družba ILVA pa meni, da se za določitev globe zaradi kršitve SUVP s strani družbe ne sme upoštevati skupni promet skupine, katere del je ta družba. V obravnavani zadevi naj bi bil postopek uveden zoper družbo ILVA, ne pa tudi zoper njeno matično družbo.

15 Predložitveno sodišče meni, da odgovor na to vprašanje ni jasno razviden iz SUVP.

16 V teh okoliščinah je Vestre Landsret (višje sodišče za zahodno Dansko) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba izraz ‚družba‘ v členu 83, od (4) do (6), [SUVP] razumeti kot podjetje v smislu členov 101 in 102 PDEU v povezavi z uvodno izjavo 150 [SUVP] in v smislu sodne prakse [Sodišča] [v zvezi s] konkurenčnim pravom Unije, tako da izraz ‚družba‘ vključuje vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegov pravni status in način financiranja?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 83, od (4) do (6), [SUVP] razlagati tako, da je pri nalaganju globe družbi treba upoštevati skupni svetovni letni promet gospodarskega subjekta, katerega del je družba, ali le skupni svetovni letni promet družbe same?“

Vprašanji za predhodno odločanje

17 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 83, od (4) do (6), SUVP v povezavi z uvodno izjavo 150 te uredbe razlagati tako, da izraz „družba“ iz teh določb ustreza pojmu „podjetje“ v smislu členov 101 in 102 PDEU, tako da kadar je upravljavcu osebnih podatkov, ki je podjetje ali del podjetja, naložena globa zaradi kršitve SUVP, se znesek globe določi na podlagi odstotka skupnega svetovnega letnega prometa podjetja v preteklem poslovnem letu v smislu navedenih členov 101 in 102.

18 Najprej je treba poudariti, da je Sodišče že imelo priložnost podati odgovore na nekatera vprašanja v zvezi z razlago člena 83 SUVP v sodbi z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen (C-807/21, EU:C:2023:950, točke od 53 do 59), ki je bila izdana po koncu pisnega postopka v tej zadevi.

19 Sodišče je razsodilo, da pojem „podjetje“ v smislu členov 101 in 102 PDEU ne vpliva na vprašanje, ali in pod katerimi pogoji je mogoče upravljavcu, ki je pravna oseba, na podlagi člena 83 SUVP naložiti upravno globo, saj je to vprašanje izčrpno urejeno s členom 58(2) in členom 83, od (1) do (6), te uredbe (sodba z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, točka 53).

20 Ta pojem je namreč upošteven le za določitev zneska upravne globe, ki se na podlagi člena 83, od (4) do (6), SUVP naloži upravljavcu (sodba z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, točka 54).

21 V tem posebnem okviru izračuna upravnih glob, naloženih za kršitve iz člena 83, od (4) do (6), SUVP, je treba sklicevanje na pojem „podjetje“ v uvodni izjavi 150 te uredbe razumeti v smislu členov 101 in 102 PDEU (sodba z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, točka 55).

22 V zvezi s tem je treba poudariti, da za namene uporabe pravil o konkurenci iz členov 101 in 102 PDEU ta pojem zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihov pravni status in način financiranja. Ta pojem tako označuje gospodarsko enoto, tudi če to gospodarsko enoto s pravnega vidika sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb. To gospodarsko enoto tvori enotna organizacija osebnih, opredmetenih in neopredmetenih elementov, ki trajno sledi določenemu gospodarskemu cilju (sodba z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, točka 56 in navedena sodna praksa).

23 Tako iz člena 83, od (4) do (6), SUVP, ki se nanaša na izračun upravnih glob za kršitve, navedene v teh odstavkih, izhaja, da se, če se upravna globa naloži podjetju ali delu podjetja v smislu členov 101 in 102 PDEU, najvišji znesek upravne globe izračuna na podlagi odstotka skupnega svetovnega letnega prometa zadevnega podjetja v preteklem poslovnem letu (sodba z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, točka 57).

24 Vendar je treba določitev tega najvišjega zneska razlikovati od samega izračuna zneska globe, ki jo pristojni nadzorni organ naloži za konkretno kršitev ali kršitve SUVP, ki se s to globo sankcionirajo.

25 Tako v skladu s členom 83(1) SUVP vsak nadzorni organ zagotovi, da so upravne globe, naložene na podlagi tega člena 83 za kršitve SUVP iz odstavkov od 4 do 6 tega člena, v vsakem posameznem primeru učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

26 Poleg izpolnjevanja teh treh pogojev se z odstavkom 2 tega člena 83 zahteva, da pristojni nadzorni organ pri odločanju o tem, ali se naloži upravna globa, in pri določitvi zneska te globe v vsakem posameznem primeru ustrezno upošteva nekatere dejavnike.

27 Med temi dejavniki so v skladu z zadnjenavedeno določbo zlasti narava, teža in trajanje kršitve, število posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki in ki jih je kršitev prizadela, raven škode, ki so jo utrpeli, to, ali je kršitev naklepna ali posledica malomarnosti, ukrepi, ki jih je sprejel upravljavec ali obdelovalec, da bi omilil nastalo škodo, stopnja odgovornosti tega upravljavca ali obdelovalca in vrste osebnih podatkov, ki jih kršitev zadeva.

28 Navedeni dejavniki se nanašajo bodisi na ravnanje navedenega upravljavca ali obdelovalca, ki se mu očita kršitev nekaterih določb SUVP, bodisi na same kršitve. S temi dejavniki se tako zagotavlja, da se vsaka od navedenih kršitev presoja na podlagi vseh upoštevnih posamičnih okoliščin in da se dosežejo cilji, ki jim sledi sistem sankcij iz SUVP.

29 Čeprav ti dejavniki ne napotujejo na pojem podjetja v smislu členov 101 in 102 PDEU, je Sodišče že razsodilo, da lahko le globa, pri kateri se upoštevajo ne le vsi dejavniki, ki tako opredeljujejo ugotovljene kršitve SUVP, ampak po potrebi tudi dejanska ali materialna ekonomska zmožnost subjekta, na katerega je globa naslovljena, izpolnjuje tri pogoje iz člena 83(1) SUVP, in sicer da je učinkovita, sorazmerna in odvračilna. Za presojo teh pogojev pa je treba upoštevati, ali je ta subjekt, na katerega je globa naslovljena, del podjetja v smislu členov 101 in 102 PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, točka 58).

30 Razlaga člena 83 SUVP, ki izhaja iz točk od 25 do 29 te sodbe, se uporablja tudi, kadar ugotovljene kršitve SUVP niso sankcionirane z upravno globo, temveč z globo, ki jo pristojna nacionalna sodišča naložijo kot kazensko sankcijo.

31 Kot je navedeno v uvodni izjavi 151 SUVP, nekateri nacionalni pravni sistemi, vključno s sistemom Kraljevine Danske, ne omogočajo naložitve upravnih glob, kot je določeno v SUVP.

32 Za ureditev tega primera člen 83(9) SUVP določa, da kadar pravni sistem države članice ne določa upravnih glob, se lahko ta člen uporablja tako, da – kot v obravnavani zadevi – nadzorni organ sproži postopek za naložitev globe, pristojna nacionalna sodišča pa jo izrečejo.

33 Poleg tega je v tem členu 83(9) in v uvodni izjavi 151 te uredbe pojasnjeno, da morajo biti zadevna pravna sredstva učinkovita in da morajo imeti enak učinek, kot ga imajo upravne globe, ki jih naložijo nadzorni organi, ter da morajo biti naložene globe v vsakem primeru učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

34 Vendar dejstvo, da globo naloži kazensko sodišče v okviru kazenskega postopka, pomeni, da mora to sodišče ves čas spoštovati pravila, ki se uporabljajo na kazenskem področju, med katerimi so, natančneje, procesne pravice obtoženca in načelo sorazmernosti kazni, kot so zagotovljeni z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

35 V zvezi s tem – kot je generalna pravobranilka navedla v točki 74 sklepnih predlogov – člen 83 SUVP zahteva, da morajo pristojni nadzorni organi brez izjeme zagotoviti, da se pri izračunu dejanskega zneska naložene globe upošteva načelo sorazmernosti, s čimer se vzpostavi pravično ravnotežje med zahtevami splošnega interesa na področju varstva osebnih podatkov in zahtevami v zvezi z varstvom pravic upravljavca ali obdelovalca takih podatkov oziroma podjetja, katerega del

sta zadnjenavedena. Iz tega izhaja, da za uporabo pojma „podjetje“ v smislu členov 101 in 102 PDEU v okviru izvajanja člena 83, od (4) do (6), SUVP ne obstajajo načelne ovire, kadar se kršitve SUVP ne sankcionirajo z upravnimi globami, temveč z globami, ki jih naložijo kazenska sodišča.

36 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 83, od (4) do (6), SUVP v povezavi z uvodno izjavo 150 te uredbe razlagati tako, da izraz „družba“ iz teh določb ustreza pojmu „podjetje“ v smislu členov 101 in 102 PDEU, tako da kadar je upravljavcu osebnih podatkov, ki je podjetje ali del podjetja, naložena globa zaradi kršitve SUVP, se najvišji znesek globe določi na podlagi odstotka skupnega svetovnega letnega prometa podjetja v preteklem poslovnem letu. Pojem „podjetje“ je treba upoštevati tudi pri presoji dejanske ali materialne ekonomske zmožnosti subjekta, na katerega je globa naslovljena, ter pri preverjanju, ali je globa učinkovita, sorazmerna in odvračilna.

Stroški

37 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 83, od (4) do (6), Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) v povezavi z uvodno izjavo 150 te uredbe

je treba razlagati tako, da

izraz „družba“ iz teh določb ustreza pojmu „podjetje“ v smislu členov 101 in 102 PDEU, tako da kadar je upravljavcu osebnih podatkov, ki je podjetje ali del podjetja, naložena globa zaradi kršitve Uredbe 2016/679, se najvišji znesek globe določi na podlagi odstotka skupnega svetovnega letnega prometa podjetja v preteklem poslovnem letu. Pojem „podjetje“ je treba upoštevati tudi pri presoji dejanske ali materialne ekonomske zmožnosti subjekta, na katerega je globa naslovljena, ter pri preverjanju, ali je globa učinkovita, sorazmerna in odvračilna.

Podpisi